

Sagen mod Blekingegadebanden optager stadig sindene

Jørn Vestergaard, professor emeritus, Det Juridiske Fakultet

Posthusrøveriet og drabet på en betjent

Ingen anden dansk kriminalsag har gennem de seneste 35 år fået så megen opmærksomhed som sagen mod Blekingegadebanden. Dette er bl.a. kommet til udtryk med en udstilling, som Politimuseet i København for nylig har tilrettelagt.

Den 13. april 1989 anholdt politiet fem personer fra den gruppe, der senere blev kendt som Blekingegadebanden. Baggrunden var et røveri mod Købmagergades Posthus i den centrale København om natten den 3. november 1988. Under røvernes flugt blev en 22-årig betjent, Jesper Egtved Hansen, dræbt, da han midt på Købmagergade blev ramt i det ene øje med et Rotweill Express bukkehagl fra et oversavet jagtgevær.

Den vidtforregnede efterforskning i sagen kom også til at omfatte forsøg på bortførelse af den svenske milliardærarving Jörn Rausing og afpresning af dennes familie, gidseltagning og røveriforsøg med knebling og bagbinding af bankdirektøren for Forstædernes Bank i Glostrup samt hans hustru og et otteårigt barnebarn, overfald på to postbude med pengeforsendelser ved Vesterport i København, det såkaldte kørestolskup ved Herlev Posthus samt kup og kupforsøg mod Daells Varehus i Nørregade samt pengetransporter fra Den Danske Bank i Lyngby og Amagerbanken.

Sagen smuldrede undervejs for anklagemyndigheden, så for røverierne vedkommende gav kun det ved Købmagergades Posthus samt planen om et røveri mod Amagerbanken anledning til domfældelse.

Den journalistiske og litterære dækning af historien om Blekingegadebanden har gennem årene været omfattende. Et dokumentarisk tobindsværk blev en bestseller (Øvig Knudsen, 2007). Flere dokumentarfilm og en tv-serie har taget afsæt i sagen. De fagjuridiske indlæg er imidlertid få og spredte (Vestergaard, 1992, 2017). PET-kommissionens beretning fra 2010 indeholder dog en gennemgang af gruppens virksomhed (PET-kommissionen, 2010). I en kommissionsberetning blev det konkluderet, at hverken PET, Justitsministeriet eller andre centrale myndigheder havde modvirket efterforskningen eller strafforfølgningen (Blekingegade-kommissionen, 2014).

Sigtelsen efter datidens "terrorparagraf"

I lyset af bandens støtte til den militante palæstinensiske organisation PFLP med midler fra grove og indbringende røverier blev sagen i første omgang knyttet til den internationale terrorisme. Indledningsvis omfattede sigtelserne straffelovens dagældende § 114, der af pressen blev omtalt som "terrorparagraffen".

Bestemmelsen handlede dengang om deltagelse i og støtte til militante grupper (Vestergaard, 1989; Blekingegadekommissionen, 2014). Anvendelsesområdet var begrænset i forhold til de vidtgående regler, som senere blev gennemført med en række antiterrorpakker. Formålet med paragraffen var alene var at værne den danske samfundsorden, og den egnede sig ikke til anvendelse i sager om støtte til international terrorisme begået uden direkte angreb på danske interesser. Efterfølgende opgav statsadvokaten at få de sigtede dømt efter § 114.

I lyset af hvad der kom frem i retten, blev også en række andre anklagepunkter frafaldet. De anklagedes tavshed gennem hele sagen bevirkede, at anklageren først hen mod slutningen af domsforhandlingen var i stand til at forholde sig til, hvilke af de enkelte punkter i det oprindelige anklageskrift, der kunne være bæredygtige.

Fundet af lejligheden i Blekingegade og indledningen af nævningesagen

Grundlaget for de indledende sigtelser var spinkelt. Dette ændrede sig, da et medlem af gruppen, Carsten Nielsen, kørte ind i en lysmast, mens han var i færd med at bortskaffe belastende materiale fra en dæklejlighed i Blekingegade 2 på Amager. I ulykkesbilen lå der et nøglesæt og en telefonregning med lejlighedens adresse. Her fandt politiet drejebøger og notater samt et lager af våben og sprængstof, bl.a. seks maskinpistoler stjålet i et hjemmeværnsdepot samt 28 panserværnsraketter fra indbrud i et svensk militærdepot. Nu var der pludselig grundlag af gennemførelsen af århundredets største sag om et antal meget grove røverier samt drabet ved Købmagergades Posthus mv. I alt 20 personer blev sigtet, og den 8. juni 1980 blev der rejst tiltale mod syv af disse.

Den 3. september 1990 blev domsforhandlingen indledt ved et nævningeting i Østre Landsret under streng bevogtning af bevæbnet politi fra politiets aktionsstyrke. Sagen kom til at strække sig over næsten otte måneder og 60 retsmøder med flere dramatiske indslag. Undervejs måtte to af forsvarsadvokaterne sygemelde sig, så et godt stykke henne i domsforhandlingen

indtrådte daværende advokat Thomas Rørdam den 21. januar 1991 som repræsentant for den tiltalte Niels Jørgensen.¹

Ansvar for drabet på betjenten

Efter langstrakt bevisførelse påbegyndte statsadvokat H.C. Abildtrup den 18. april 1991 sin procedure (Vestergaard, 1992).

De to tiltalte Torkil Lauesen og Carsten Nielsen havde tilstået, at de var med til røveriet på Købmagergades Posthus. I lyset af disse tiltaltes sparsomme forklaringer fandt statsadvokaten, at der var grundlag for også at dømme de tiltalte Niels Jørgensen og Jan Weimann som deltagere i røveriet samt de tiltalte Karsten Møller Hansen og Bo Weimann som medvirkende til planlægningen.

Det centrale tiltalepunkt var selvsagt placeringen af ansvaret for drabet på den unge politibetjent. Bandens medlemmer har gennem alle årene opretholdt total tavshed om, hvem der affyrede det dræbende skud, og der var ikke under retssagen på anden måde tilvejebragt bevisligheder, hvormed dette kunne fastslås. I lyset heraf opstod spørgsmålet om, hvorvidt alle deltagere i røveriet kunne straffes som meddelagtige i kraft af en forudgående aftale eller en fælles forståelse af, at en sådan forbrydelse lå inden for aktionens formål (om doktrinen, se Waaben, 2024). Statsadvokaten gjorde gældende, at den ikke-identificerede drabsmand måtte have haft direkte forsæt og de øvrige tiltalte sandsynlighedsforsæt i kraft af deres kendskab til, at der var medbragt et afkortet jagtgevær og kraftig ammunition.

Forsøget på kidnapning af Jörn Rausing

Et centralt punkt i tiltalen angik årsagen til, at de tiltalte ikke gennemførte den planlagte kidnapning af den svenske milliardærarving Jörn Rausing for at skaffe 25 mill. U.S. dollars til PFLP.

Som led i forberedelserne til bortførelsen havde gruppen foretaget observationer af Rausings bopæl i Lund, udfærdiget trussels- og instruktionsbreve til familien Rausing, udarbejdet en vejledning i bedøvelse til brug ved tilfangetagelse af Rausing samt lejet et hus i Norge, hvor Rausing skulle holdes fanget, mens der efter en fastlagt plan blev udbetalt løsepenge.

Som sidste led i forberedelserne til gidseltagningen begav medlemmer af banden sig den 7. januar 1985 afsted over Øresund for at foretage iværksættelsen af forbrydelsen. Rausing skulle bedøves og i en trækasse transporteres til Norge, hvor han skulle holdes skjult i et særligt indrettet aflukke i en fjeldhytte. Imidlertid besluttede bandemedlemmet Bo Weimann at springe fra, hvorefter

1. Thomas Rørdam blev senere dommer i Højesteret og efterfølgende højesteretspræsident indtil 2022.

alle vendte om. Det afgørende spørgsmål blev herefter, om gennemførelsen af planerne om bortførelse blot var blevet udsat til et mere gunstigt tidspunkt, eller om de endegyldigt var blevet skrinlagt. Straffrihed som følge af frivillig tilbagetræden fra forsøg ville i hvert fald forudsætte en mere eller mindre klar beslutning om at afstå fra iværksættelse af planen på et senere tidspunkt, jf. strl. § 24.

Anklageren valgte at fokusere på, at bortførelsen ikke blev til noget som følge af tilfældigt opståede, uforudsete vanskeligheder som følge af, at et medlem af gruppen hoppede af. Dette gjorde en frifindelse mulig, hvis nævningene lagde til grund, at forbrydelsen kunne have været gennemført uden den pågældendes deltagelse.

Statsadvokaten betragtede det som afgørende for tilbagetoget den 7. januar, at Jörn Rausings kæreste efter bortrejse på skiferie nu var kommet til stede og overnattede i Rausings lejlighed, og at dette havde vanskeliggjort gennemførelsen af planerne (Vestergaard, 1992). Til støtte for denne tolkning henviste statsadvokaten bl.a. til, at en af de sigtede under afhøring i byretten havde forklaret, at der under forløbet var opstået "tekniske vanskeligheder". I landsretten anførte vedkommende imidlertid moralske skrupler som forklaring på tilbagetoget, ligesom det blev hævdet, at alle i gruppen gennem et stykke tid havde haft en ubevidst modstand mod planen, og at der var enighed om at opgive.

Statsadvokaten bestred, at der var tale om frivillighed. Han mente, at afbrydelsen af turen mod Lund beroede på, at planen ikke kunne gennemføres med fem mand i stedet for seks, efter at Bo Weimann var hoppet af. Herudover fandt anklageren holdepunkter for, at planens gennemførelse blot var udsendt.

Forsvarerne anfægtede statsadvokatens teori og fremhævede, at gruppen kendte til muligheden for, at kæresten var i lejligheden, og at der var taget højde for dette. I lyset heraf blev det gjort gældende, at medlemmerne frivilligt og i enighed havde afstået fra at gennemføre bortførelsen. De tiltaltes forklaringer om forløbet og bevæggrundene til at afstå fra iværksættelsen var dog ikke helt samstemmende (Vestergaard, 1992).

De svenske regler om strafbart forsøg er anderledes end de danske, hvilket gav forsvarsadvokat Thomas Rørdam anledning til at anfægte danske domstoles straffemyndighed med hensyn til Rausing-forholdet. Iværksættelsen af forbrydelsen skulle jo være sket i Sverige. Som følge af bandemedlemmernes angiveligt frivillige tilbagetræden fra strafbart forsøg kunne det betvivles, om der efter svensk ret var grundlag for strafansvar, og om forholdet i lyset heraf var omfattet af danske domstoles jurisdiktion.²

2. På anmodning fra Thomas Rørdam udarbejdede forfatteren til dette essay et responsum om danske domstoles jurisdiktionskompetence i lyset af reglerne i svensk ret om ansvar for strafbare forsøgshandlinger. De indenretslige afhøringer om Rausing-forholdet er senere behandlet i en journalistisk gengivelse (Pihl et al, 2008 a).

Statsadvokaten henviste i den forbindelse til en dom med lighedspunkter i forhold til den foreliggende sag. Den svenske sag drejede sig om personer, som i ledtog med tyske terrorister havde været med til at planlægge en bortførelse af et medlem af den svenske regering, Anna Greta Leijon. Aktionen er kendt som "Operation Leo". Som vicearbejdsminister havde Leijon haft ansvar for udvisningen af nogle medlemmer af Rote Arme Fraktion, som i 1975 gennemførte en besættelse af den vesttyske ambassade i Stockholm. Ministeren skulle have været bortført i en trækasse med henblik på at tvinge den svenske regering til at betale løsepenge og den vesttyske regering til at løslade fængslede terrorister. Aktionen mislykkedes, da gruppens leder, den vesttyske Norbert Kröcher, blev pågrebet af svensk politi. Selv om deltagerne på et tidspunkt havde meddelt deres tyske kontakt, at de ikke ville være med til planens gennemførelse, blev de dømt for *förberedelse till människorov*.

Svensk ret i relation til forsøgshandlinger som dem i Rausing-forholdet er næppe mindre vidtgående end dansk ret. Forsøgshandlinger foretaget i den danske stat skal i almindelighed anses for omfattet af dansk straffemyndighed, hvis gerningspersonen befandt sig her i landet ved handlingens foretagelse, uanset om lovovertrædelsen fuldbyrdes eller tilsigtes fuldbyrdes uden for den danske stat. En del af Blekingegadebandens forberedende handlinger var jo foretaget i Danmark og allerede af den grund omfattet af dansk jurisdiktion.³

I sin afsluttende procedure bemærkede statsadvokaten, at forsvarerne havde "udnyttet deres ret til at forplumre begreberne".⁴ Inddragelsen af svensk ret og spørgsmålet om jurisdiktionskompetence vedrørende forsøgshandlinger foretaget uden for den danske stat vanskeliggjorde utvivlsomt nævningenes drøftelser.

Undersøgelserne af drabsstedet og anklagerens nøgle-teori

Under sagen havde anklageren fremlagt en rapport fra lederen af rigspolitiets våbensektion om afgivelsen af det dræbende skud på Købmagergade. Heraf fremgik det, at der angiveligt var tale om et vandret sigtet skud affyret fra hovedhøjde af en meget høj person. De tekniske undersøgelser var imidlertid mangelfulde, idet der bl.a. ikke var taget højde for, at gaden skråner næsten

3. Nogle år senere fik Højesteret i en anden sag lejlighed til at forholde sig til temaet, se Ugeskrift for Retsvæsen 1998.877 H. Tre personer blev bl.a. tiltalt for forsøg på bombesprængning. De havde i Danmark tilvirket brevbomber, som fra Sverige blev postet med adresse til personer i England. Svensk politi udtog brevbomberne fra postkassen, og sprængstoffet viste sig at være uvirksomt. Nævningene fik stillet et spørgsmål om betydningen af, at utjenligt forsøg er straffrit svensk ret. I retsbelæringen blev det imidlertid fastslået, at en forsøgshandling begået i Danmark er omfattet af dansk straffemyndighed, jf. strl. 6, nr. 1. Dette tiltrådte Højesteret.
4. Reglerne om dansk straffemyndighed blev revideret i 2008, se særligt strl. § 9, stk. 3.

30 centimeter fra den dræbte politibetjents placering ned mod drabsmanden. Skuddet måtte derfor rettelig antages at være affyret fra hoften. Fejlen bidrog ikke til at kaste et gunstigt lys over efterforskningsindsatsen.

Statsadvokaten gjorde gældende, at medlemmer af bandens hårde kerne, Niels Jørgensen, Jan Weiman og Torkil Lauesen, kunne knyttes til flere af røverierne i kraft af, at de havde nøgler til bandens dæklejlighed i Blekingegade.

Som forsvarsadvokat anfægtede Thomas Rørdam i hårde vendinger statsadvokatens nøgle-teori. De sædvanlige krav til individuelt bevis kunne ikke opfyldes ved at sætte lighedstegn mellem fælles lokaler og fælles aktiviteter.

Retsformandens retsbelæring

Efter 59 retsmøder kunne retsformanden den 25. april 1991 gå i gang med sin sammenfatning af sagens bevisligheder og retsbelæringen om de relevante retsspørgsmål, så nævningene i overensstemmelse med de dagældende regler kunne blive vejledt om, hvordan de skulle forholde sig til sagens 60 hovedspørgsmål og 17 tillægsspørgsmål.⁵

Under den dagældende nævningeordning afgjorde nævningene skyldsspørgsmålet uafhængigt af de juridiske dommere, som imidlertid kunne underkende en fældende skyldkendelse i kraft af regler om den såkaldte "dobbelte garanti" (Gammeltoft-Hansen, 1997).

Retsbelæringen var kendetegnet ved en tilbageholdende vurdering af beviserne og deres vægt samt en omhyggelig redegørelse for grundlæggende retsprincipper.

Det vakte opsigt, at retsformanden i utvetydige vendinger formanede nævningene til at frifinde de tiltalte for drab. De juridiske fagdommere lagde til grund, at det dræbende skud blev affyret på 25 meters afstand og ikke var et sigteskud. Rent hypotetisk kunne gerningsmandens kendskab til våbnet og den kraftige ammunition måske have været ensbetydende med, at han i gerningsøjeblikket havde anset politibetjentens død som en sikker eller i hvert fald overvejende sandsynlig følge af skuddet. Men gerningsmanden var ikke blevet udpeget, og retten havde derfor ikke noget grundlag for overvejelser herom.

"Der er ikke tilstrækkelig sikkert grundlag til at afgøre, hvem der affyrede det dræbende skud. Anklagemyndighedens argumentation for at dømme de tiltalte går derfor på, at de med kendskab til, at der var medbragt et ladt haglgevær, som kunne anvendes mod en eventuel forfølger, måtte

5. Gengivelsen af retsbelæringen bygger til dels på forfatterens håndskrevne notater fra retsmødet. Se også bidrag fra et par af forsvarsadvokaterne (Rørdam, 1992 og Høyer, 2023).

indse, at et andet menneskes død med meget stor sandsynlighed kunne blive følgen.”

“Det må imidlertid efter de juridiske dommers opfattelse efter alt foreliggende, herunder den hurtighed hvormed begivenhederne udviklede sig, anses for overvejende betænkeligt at antage, at gerningsmændene til røveriet har været indforstået med, at man ved forfølgelse skulle skyde med overvejende risiko for at dræbe.”

Nogenlunde således faldt ordene fra retsformandens mund. Han konstaterede, at der i forbindelse med drabet ikke forelå ”den høje grad af sikkerhed for at dømme, som må kræves i et retssamfund”.

De tiltaltes samvirke om den langvarige og minutløse planlægning af lovovertrædelser skulle indgå i nævningenes bevisvurdering, men kunne ikke i sig selv give grundlag for et kollektivt eller solidarisk strafansvar.

Det fremgik i øvrigt klart af retsbelæringen, at der efter de juridiske fagdommers opfattelse ikke på grundlag af anklagerens nøgle-teori var beviser nok til at dømme nogen for deltagelse i kørestolskuppet i Herlev og julerøveriet mod Daells Varehus.

Med hensyn til Rausing-forholdet fremhævede retsformanden, at der ikke var grundlag for straffrihed, hvis bevidstheden om venindens tilstedeværelse i lejligheden havde været udslagsgivende for tilbagetoget. Det samme måtte blive resultatet, hvis senere forsøg var blevet opgivet. Flere forhold talte dog imod, at planen var droppet. Således havde banden bevaret en drejebog, og vidner havde efterfølgende set to mænd observere uden for Jörn Rausing's lejlighed. Desuden var lejermålet for hytten i Norge blevet opretholdt i endnu et halvt år. Og flere år senere havde banden indsamlet oplysninger om Rausing-familien.⁶

Om de øvrige punkter i tiltalen havde de juridiske dommere ingen afgørende forbehold.

Afgørelsen af skyldsspørgsmålet

Efter rekordlang afsondring over fem døgn på en hemmelig adresse afgav nævningene så deres kendelse om skyldsspørgsmålet tirsdag den 30. april 1991.

I overensstemmelse med retsbelæringen blev de fire bandemedlemmer, som var tiltalt for drab, frikendt herfor, og de tre i den såkaldt hårde kerne blev frifundet for to af røverierne.⁷ Selv om retsformanden under retsbelæringen udtalte, at Niels Jørgensen med meget stor sandsynlighed på

6. Se (Vestergaard 1992). For en journalistisk gengivelse af retsbelæringen, se (Pihl et al, 2008 b).

7. Senere blev schweizeren Marc Rudin den 20. oktober 1993 ved Østre Landsret idømt 8 års fængsel for deltagelse i Købmagergade-røveriet. Se Ugeskrift for Retsvæsen 1994.20/2 Ø.

et fotografi var blevet udpeget som deltager i røveriet i Lyngby, frifandt nævningene. Han blev også særskilt frifundet for deltagelse i røveriet mod Daells Varehus.

I modstrid med de juridiske fagdommeres vurdering fandt nævningene, at der ikke var grundlag for at dømme i Rausing-forholdet, idet de besvarede spørgsmålet om straffrihed på grund af frivillig tilbagetræden bekræftende. Nævningenes overvejelser og rådslagning herom er i overensstemmelse med de dagældende regler i retsplejeloven fortsat en velbevaret hemmelighed.

Tiltalte Bo Weimann blev dømt for forsøg på overtrædelse af den såkaldt milde spionparagraf ved med henblik på videregivelse til PFLP systematisk at have tilvejebragt og i den såkaldte Z-file sammenstillet oplysninger om formodede jødiske personer, firmaer og organisationer, der havde givet udtryk for proisraelske og zionistiske holdninger og standpunkter.⁸ Til trods for anvisningerne i retsbelæringen blev fire andre tiltalte frifundet for andel i forholdet.

For så vidt angik de mest alvorlige tiltalepunkter, dømte nævningene således "kun" for røveriet ved Købmagergades Posthus samt det planlagte røveri af en pengetransport ved Amagerbanken. Herudover omfattede skyldkendelsen en række forhold med forholdsvis lave strafammer. Herefter fandt nævningene ikke anledning til at følge retsformandens anvisninger vedrørende forhøjelse af strafmaksimum med det halve i forhold til den skærpede strafferamme på fængsel indtil 10 år for særlig farligt eller groft røveri.

Straffene og reaktionerne på dommen

Den 2. maj blev straffene udmålt. Straffen blev fastsat til fængsel i 10 år for tiltalte Niels Jørgensen, Jan Weimann samt Torkil Lauesen. Tiltalte Carsten Nielsen havde – ligesom tiltalte Torkil Lauesen – tilstået medvirken til Købmagergade-røveriet og blev idømt 8 års fængsel. Tiltalte Bo Weimann blev idømt 7 år fængsel for medvirken i planlægningen af kuppene i Købmagergade og mod Amagerbanken samt udarbejdelsen af Z-file. Tiltalte Karsten Møller Hansen blev idømt 3 års fængsel for medvirken til planlægningen af kuppet i Købmagergade.

Pressen betegnede dommen som et sviende nederlag til politi og anklagemyndighed. Det blev bemærket, at retsformanden ikke fulgte sædvanlig tradition med at takke nævningene for deres indsats, men stedet fremhævede, at deres afgørelse havde givet anledning til megen kritik, samt at det er strafbart at røbe, hvad der er passeret under voteringen. Denne lidt afmålte afskedshilsen blev med rette opfattet som upassende.

8. Bestemmelsen kriminaliserer handlinger, hvorved en fremmed efterretningstjeneste sættes i stand til at virke inden for den danske stats område. Om de dagældende regler, se (Vestergaard, 1994).

Nævningene havde under særdeles utaknemmelige forhold medvirket i en såre kompliceret sag. Det bidrog ikke ligefrem til at lette deres overvejelser og votering, at politiets efterforskning var mangelfuld og fejlbehæftet, at de anklagede udnyttede deres ret til tavshed til det yderste, at nogle af anklagerens dispositioner var diskutabile, at forsvarerne varetog deres hver dygtigt, og at den daværende nævningeordning til dels lod nævningene sejle deres egen sø, når afgørelser vedrørende de svære skyldsspørgsmål skulle træffes.

Forsvarerne fandt ingen anledning til at anfægte retsbelæringen. Efterfølgende gav advokat Thomas Rørdam udtryk for, at ikke mange "med et kvalificeret kendskab til sagen eller dens beviser" ville anfægte den bevisvurdering, retsformandens retsbelæring var udtryk for: "Ved at have været klar over eller ligefrem med til at bestemme, at der under røveriet skulle medbringes et skarpladt haglgevær, har de domfældte jo ikke strafferetligt set underskrevet en blankocheck på et hvilket som helst begivenhedsforløb, herunder at den, der var i besiddelse af geværet, dræbte et menneske. Et skarpladt gevær under et røveri har trods alt andre funktioner end at dræbe. Det kan f.eks. bruges til at skræmme og true med, til at afgive skræmmeskud og til at gøre eventuelt forfølgende biler ukampdygtige." (Rørdam 1992).

Højesteret stadfæstede den 8. november 1991 landsrettens dom, for så vidt angår strafudmålingen for fire af de domfældte.

Nævningeordningens betydning

Nævningenes afgørelse gav anledning til fornyet og forstærket debat om lægdommersystemet.⁹ Først 15 år senere blev der med domstolsreformen i 2006 gjort op med de grundlæggende skavanker ved den ordning, som kom til verden med vedtagelsen af retsplejeloven 90 år tidligere.¹⁰

Nu behandles nævningesager i byretten som første instans og på ny i landsretten under behandling af en eventuel ankesag, og der kan nu foretages en fuldstændig prøvelse af skyldsspørgsmålet i to instanser. Der er fælles votering mellem nævningene og de juridiske fagdommere i begge instanser, og der kan kun domfældes, hvis såvel et flertal af nævningene som et flertal af de juridiske dommere stemmer for dette. Afgørelsen af skyldsspørgsmålet skal begrundes. I det væsentlige fungerer den gældende ordning efter alt foreliggende helt i pagt med formålet.

Det kan ikke udelukkes, at sagen mod Blekingegadebanden ville have fået samme udfald under en nævningeordning som den nuværende. Men under

9. Dommen viste med stor tydelighed svaghederne ved den dagældende nævningeordning (Vestergaard, 1992 b).

10. I flere artikler om reform af nævningeinstitutionen inddrog daværende kriminaldommer Peter Garde problematiske aspekter i forløbet af sagen mod Blekingegadebanden (Garde 1994, 1998, 2002).

alle omstændigheder ville der så foreligge en tilgængelig forklaring, som ville gøre et muligt for offentligheden at forholde sig til begrundelsen for de dele af dommen, som for nogen stadig kan forekomme overraskende.

Kontaktoplysninger

Jørn Vestergaard: jv@jur.ku.dk

Litteratur

- Blekingegade-kommissionen (2014): *Beretning afgivet af Blekingegade-kommissionen*. Kommissionen til undersøgelse af centrale myndigheders rolle i Blekingegade-sagen, Bind 1-8.
- PET-kommissionen (2010): PET's overvågning af den antiimperialistiske venstrefløj, 1945-1989. *PET-Kommissionens beretning*, bind 9, del 2: Maoistiske miljøer 1963-1989.
- Gammeltoft-Hansen, Hans (1997): *Strafferetspleje III*, s. 64-84.
- Garde, Peter (1994): "Om nævninger med særligt henblik på den norske reform", *Ugeskrift for Retsvæsen*, s. 119-131.
- Garde, Peter (1998): "Et godt forslag – men det kan forbedres. Bemærkninger til betænkning nr. 1352/1998 om behandling af nævningesager", *Ugeskrift for Retsvæsen*, s. 215-22.
- Garde, Peter (2002): "Siamesiske tvillinger", *Ugeskrift for Retsvæsen*, s. 315-23.
- Garde, Peter (2004): "Halvfjerds år for Rakel – om reformer af nævningesystemet", *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, s. 92-104. <https://doi.org/10.7146/ntfk.v90i2.71559>
- Garde, Peter (2021): "Den danske nævningereform af 2008 og grundloven", *Med ære og samvittighed*, Festskrift til Magnus Matningsdal. s. 602-615.
- Høyer, Thorkild: "Derfor blev Blekingegadebanden frikendt for drab." *Dagbladet Information*, den 26. september 2023.
- Pihl, Morten et al (2008 a): "Operation Good Ceasar", *JyllandsPosten* den 20. marts 2008.
- Pihl, Morten et al (2008 b): "Dommens dag", *JyllandsPosten* den 23. marts 2008.
- Rørddam, Thomas (1992): "Bandedkriminalitet – set i nutidens lys", *Lov & Ret* nr. 1, s. 14-17.
- Vestergaard, Jørn (1989): "Straffelovens såkaldte 'terrorismeparagraf'. Korpsforbuddet i § 114." *Kriminalistisk Instituts Årsberetning 1989*, Kriminalistisk Instituts Stencilserie nr. 51, s. 117-133.
- Vestergaard (1992 b): "Nævningeordningen bliver kun rationel med radikale ændringer", *Lov & Ret* nr. 1, s. 7-12.
- Vestergaard, Jørn (1992): "Rausing-forholdet i sagen mod Blekingegadebanden", *Juristen* nr. 4, s. 162-171.
- Vestergaard, Jørn (1994): "Påvirkningsagenter. Om spionageparagraffer mv.", *Juristen*.
- Vestergaard, Jørn (2017): "Dommens dag for Blekingegadebanden – en til dels personlig beretning om en skæbnesvanger nævningesag", Bidrag til *Ugeskrift for Retsvæsen 150 års jubilæum*. Karnov Online.
- Waaben, Knud (2024): *Strafferettens almindelige del. Ansvarslæren*, 7. reviderede udgave v. Lars Bo Langsted, Birgit Feldtmann & Lene Wachter Lentz, s. 244 ff.
- Øvig Knudsen, Peter (2008): *Blekingegadebanden*. Bind 1: *Den danske celle*. Bind 2: *Den hårde kerne*.